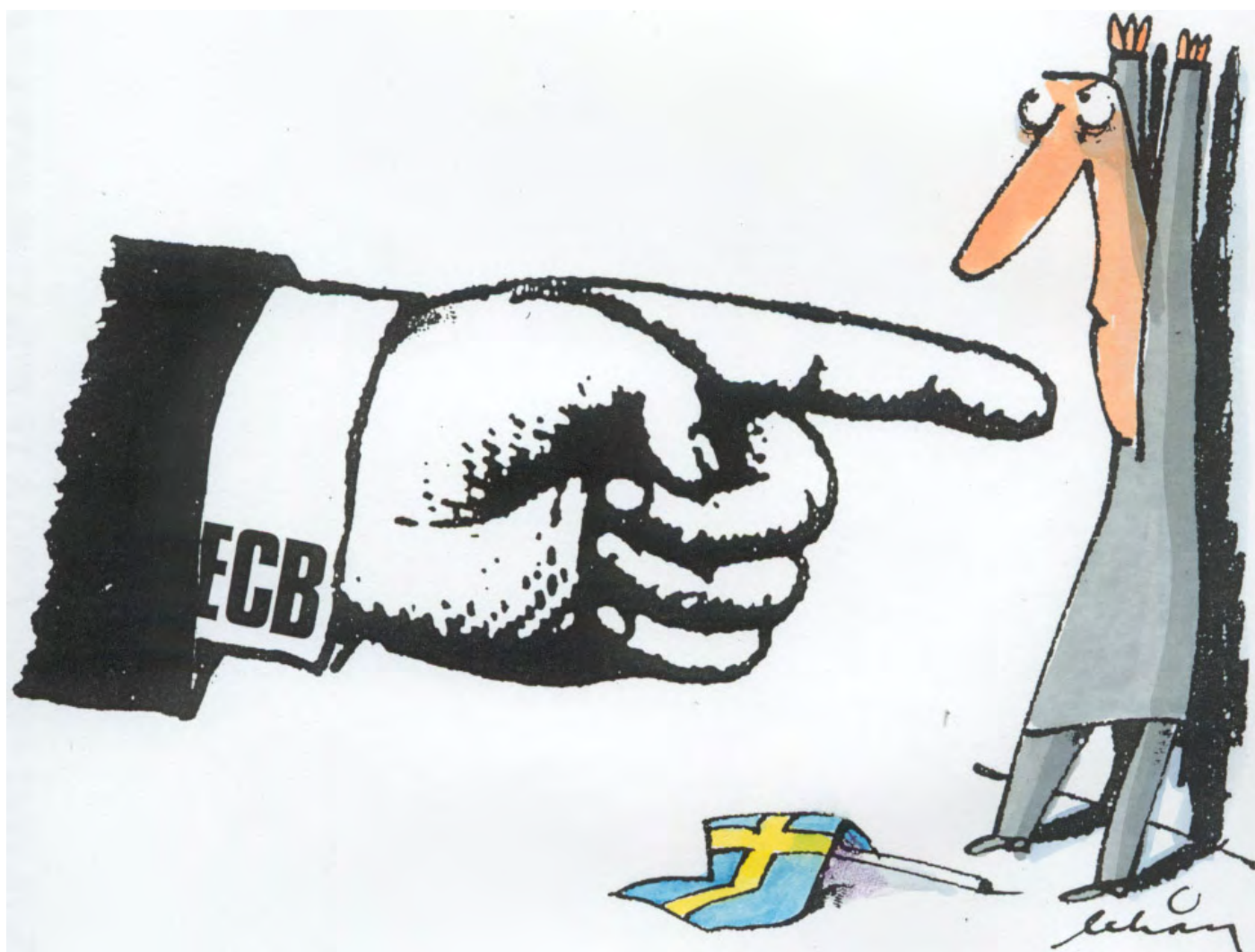

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 4 | december 2022 | pris 20 kr

www.nejtilleu.se

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 4 - december 2022

Löpnummer 168

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare:

Eva-Britt Svensson

Redaktör: AnnaLisa Eneroth

Kerstin Nordqvist

Redaktionsutskott:

Beng-Åke Berg, AnnaLisa Eneroth,

Marie Ericsson, Per Hernmar,

Jan-Erik Gustafsson,

Kerstin Nordqvist

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta c/o Eneroth,

Furutåvägen 36 A, 352 54 Växjö

Telefon: 073-026 0330

e-post: ansaene26@gmail.com

Omslagsbild: LEHÅN

Adressändring och prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

Nästa nummer utkommer

i mars 2023

Manusstopp 6 februari

Tryck: DanagårdLiTHO AB

Göteborg 2022

Rikskansli och materialkontor:

Folkrörelsen Nej till EU

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

e-post: kontoretgbg@nejtill.eu

Bli medlem:

Prenumeration:

4 nummer 100 kr

Medlemskap inkl. pren. 300 kr

[arbetslösa, långtidssjukskrivna,

pensionärer och studerande 150 kr

familjer 400 kr]

Plusgiro 433 02 07-4

LEDARE

Partipolitiskt oberoende

Demokratiskt EU-motstånd

Ny riksbankslag – Sverige närmare euron!

SVERIGES RIKSDAG HAR beslutat om en ny riksbankslag – och fört in de viktigaste delarna i regeringsformen – vår grundlag. Riksbankslagen är från 1989 och nu var det dags att uppdatera denna. Både i regeringsformen och den nya riksbankslagen har man fört in:

att Riksbanken ingår i Europeiska Centralbankssystemet och är delägare i Europeiska Centralbanken, ECB

att Riksbanken ska följa svensk lag och unionsrätten

Detta innebär en stark markering i grundlagen om Sveriges förhållande till EMU-systemet och dess valuta euron.

Enligt lagen om valutapolitik, 1998, beslutar regeringen om det system som ska fastställa kronans värde i förhållande andra valutor och växelkurssystem. Nu har man lagt till att vid byte av växelkurssystem ska regeringen vid behov besluta om anslutningskurs och fluktationsbredd för kronan. Detta är uppenbarligen till för att förenkla vid en eventuell svensk anslutning till euron. Fullt medlemskap i EMU kräver två års anslutning till EMU-systemets växelkursmekanism. Och om riksdagen godkänner Sveriges anslutning till EU:s bankunion så är alla pusselbitar på plats för Sverige att införa euron som valuta.

SCB: fråga om synen på euron maj 2022:

Nej 58 procent

Ja 22,5 och vet ej 19 procent

I EN NY FINANSKRIS, som för eller senare kommer med de olösta problem som EMU-systemet dras med mellan rika och fattiga länder så hade det istället varit bättre att markera distans i lagstiftningen. Sveriges nuvarande samarbete med EMU-systemet har fungerat utmärkt i över 25 år utan att man infört dessa markeringar om medlemskap i EMU-systemet och skulle kunna fungera 25 år till eller ännu bättre utanför som Schweiz eller Storbritannien.

Ja till svenskt självbestämmande
Nej till EMU

Svexit

[folkrörelsen nej till eu]

Remissvar Sveriges medlemskap i NATO (Ds 2022:24)

Folkrörelsen Nej till EU motsätter sig på det bestämdaste förslaget om att Sverige ska ansluta sig till den Nordatlantiska försvarsorganisationen (NATO).

Beslutet om att ansöka om ett svenskt medlemskap i NATO fattades över huvudet på det svenska folket och mycket snabbt, utan möjlighet till folklig debatt eller tillräcklig konsekvensanalys.

Regeringens ansökan till NATO om medlemsansökan den 18 maj lämnades in utan ens riksdagens ledamöter fick ta ställning till ansökan. Medlemskap i NATO medför en överlåtelse av beslutanderätt och förutsätter överlåtelse av militära befogenheter.

Detta strider mot regeringsformen tionde kapitlet, tredje paragrafen.

”Riksdagens godkännande krävs innan regeringen ingår en för riket bindande internationell överenskommelse som förutsätter att en lag ändras eller upphävs eller ny lagstiftas, eller i övrigt gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om”.

Medlemsansökan strider även mot vad som sägs i tionde kapitlet, sjunde paragrafen, om ”överlåtelse av beslutanderätt utanför EU-samarbete” som säger att ”kan beslutanderätt ... i begränsad omfattning överlåtas till en mellanfolklig organisation för fredligt samarbete”. Då medlemskap i NATO medför att svensk trupp kan ställas under ledning av utländsk makt strider NATO-ansökan mot regeringsformen.

Det är således obestridligt att ett medlemskap i NATO kräver en grundlagsändring, vilket i sin tur kräver två riksdagsbeslut med mellanliggande val, och att svenska folket utsatts för en påtvingad ansökan.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik är numera helt underordnad EU. Mellan EU och NATO finns ett nära symbiotiskt samarbete. Med ett inträde i NATO förminsas den relativa friheten i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor som den 200-åriga alliansfriheten inneburit, och Sverige blir fullständigt militärt beroende av NATO, EU och USA.

NATO-ansökan och de nu föreslagna ändringarna i sekundär lagstiftning saknar den legitimitet som krävs för den historiska säkerhetspolitiska omsvängning som ett Natomedlemskap skulle innebära.

Promemorian baseras på en hastigt genomförd parlamentarisk rapport, Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge – konsekvenser för Sverige (Ds 2022:7), som saknar en grundlig analys av konsekvenserna av ett svenskt Natomedlemskap.

Folkrörelsen Nej till EU kräver att riksdagsledamöterna vid behandlingen av Ds 2022:24, som inte ens är en proposition som förelagts riksdagen, säger Nej till medlemskap i NATO och att Sverige som fredsälskande folk vidmakthåller sin alliansfrihet.

Folkrörelsen Nej till EU

www.nejtilleu.se

Peter Bylund

Ordförande Lokalavdelningen StorStockholm

Per Hernmar

Ordförande Riksstyrelsen

2022-11-14

"Instagram: @ahmad.qaddura"

Mot en ny euro-kris?

GÅR VI MOT en ny eurokris? En allmän ekonomisk kris uppstår genom att ett flertal faktorer samverkar, såväl finansiella som ekonomiska med mera. Under 2022 har vi sett en inflation uppemot nio procent. Ofta tillskrivs detta Rysslands anfall mot Ukraina. Detta är en viktig faktor till energikris och splittring av den tidigare relativt öppna internationella världsmarknaden. Dock har flera av de faktorer man tillskriver Ukraina-kriget visat sig redan innan, men ökat och accentuerats under krigets gång med hjälp av sanktioner och energikris.

Energi-krisen har utlösts av Rysslands krig mot Ukraina och efterföljande sanktioner. Men EU-ländernas övergång till en hållbar energiförsörjning går alldeles för långsamt och flera bedömare ifrågasätter om de mål som uppsats för att uppfylla klimatmålen kommer att kunna genomföras i tid. Utvecklingen pekar åt fel håll.

till en ökad inflation. I stället för att sänka priserna ger de rika länderna ekonomiskt stöd för att betala elräkningarna. En orsak till att rika länder som Sverige inte vill sänka elpriserna är att 50 procent av elpriset är skatt och moms, varför intresset för till exempel ett genomsnittspris är långt från ledande politiker. Marknadsstyrning kan vara kontraproduktivt då stora monopolaktörer använder sin dominans till att sträva efter höga monopolpriser.

Inflation innan Ukraina-kriget

De höga energipriserna och de enorma vinsterna är inflationsdrivande. Därigenom börjar centralbankerna, vilket är deras uppgift enligt EU:s regelverk, att höja räntorna för att kyla av ekonomierna, för att begränsa inflationen till endast två procent. De flesta EU-medlemmar är också med i den Ekonomiska och monetära unionen EMU. EMU-systemet är sådant att

alla länder ska ha samma ränta. De får inte justera sina ekonomiska obalanser genom att till exempel devalvera. Istället får länder med stora obalanser göra så kallade Interndealveringar genom nedskärningar med mera. Många ekonomer anser därför att EMU-systemet inte är ett optimalt valutaområde.

Sedan finanskrisen 2008 har den europeiska centralbanken skapat 4 600 miljarder euro, varav 75 procent är obligationer. Skulden har ökats på vid varje kristillfälle som 2015 och i samband med pandemin då EU-kommissionen fick möjlighet att själv låna upp 750 miljarder euro för att rädda euron. Ytterligare 540 miljarder euro är beslutade. EU-grundlagens krav på max tre procent budgetunderskott är helt överspelade. Frankrike och Italien låg 2021 på nio procent och Spanien på elva. Statsskuldens andel av Bruttonationalprodukten (BNP) ligger för Italien på 150 procent och för Grekland på 200

Redan hösten 2021 var inflationen i euroländerna cirka fem procent. Under 2021 låg producentpriserna i Spanien på över 30 procent, i Tyskland på 17.5 och på Frankrike 15 procent.

Den avreglerade banksektorn inom EU har fritt kunnat skapa pengar genom omfattande utlåning. Denna frihet är också inflationsdrivande och någon gång är risken att bubblan spricker. Då riskerar småspararna i EU:s bankunion att få stå för en stor del av kostnaden.

I somras nådde euron sin lägsta nivå gentemot dollarn. Europeiska centralbanken (ECB) höjde räntan för första gången sedan 2011. De rikare länderna i Nord kommer kanske att kunna klara ytterligare räntehöjningar och en längre recession. Men om Italien inte skulle klara detta kan EMU-systemet stå inför sin värsta kris – större än Greklands-krisen, inte minst av den orsaken att EMU-systemet saknar de säkerhetsventiler som ett optimalt valutaområde kräver.

Per Hernmar

Marknadslösningar

EU:s lösningar på de flesta frågor är att låta marknaden styra. När det gäller energiförsörjning är detta ett mycket tveksamt styrmedel. De förhållandevis stora framsteg som gjorts, till exempel i Tyskland med uppemot en tredjedel fossilfri energi, motsvarar inte de stora behov som krävs för en verklig omställning. Energiförsörjningen har dessutom kännetecknats av att endast motsvara aktuell efterfrågan. Någon verklig beredskap för en längre försörjningsstopp har saknats. Något verkligt intresse för energisparåtgärder har inte förekommit. Och något intresse för övergång till lågenergisamhälle har heller inte visats.

Dysfunktionellt prissystem

EU:s energiunion har begåvats med ett prissystem baserat på en extrem marknadsfilosofi. Tidigare har elpriset ofta satts som ett genomsnittspris. Energiförsörjningen har därför varit förutsägbara för både kunder och producenter. Med EU:s prissystem är det rena vilda västern. Möjlighet att planera såväl produktion som konsumtion har blivit mycket svårt. Såväl höga priser som enorma vinster på energiunionens elmarknad har kraftigt bidragit

EU-domstol kör över svensk grundlag.

KRITISKA EU-FAKTA nummer två i år fanns en artikel skriven av journalisten Emanuel Karlsten, om EU utrikesministrarnas beslut att den första mars förbjuda de ryska nyhetsmedierna, Russia Today (RT) och Sputnik News i hela Unionen.

Han skrev: "Sedan i mars förväntar sig Sverige att internetoperatörer förbjuder användare att läsa ryska statsmedier. Det är unik censur. Aldrig i modern historia har Sverige gått ut med påbud om att viss information inte får nå svenska medborgare".

Detta ministerrådsbeslut strider mot grundlagens censur- och distributionsförbud i Tryckfrihetsförordningens första kapitel, första paragrafen som säger "(...) en rätt för var och en att ge ut skrifter utan att en myndighet eller annat allmänt organ hindrar detta i förväg".

I SVENSKA DAGBLADET (SvD) Debatt den 26 september skriver frilansjournalisten Staffan Dahllöf att de 15 domarna i EU domstolens första instans – Tribunalen – i ett beslut från den 27 juli godkännt utrikesministrarnas beslut (inklusive Ann Lindes) att förbjuda de två statskontrollerade ryska medierna. Domarna skriver att det är nödvändigt att "straffa eller till och med förhindra alla former av uttryck som sprider, uppmanar till, främjar eller rättfärdigar hat som grundar sig på intolerans, våldsanvändning och våldsförhållande".

Tribunalen säger att censurbefogenheter är en del av EU-rätten: "Eftersom propaganda och desinformationskampanjer(...) kommer att utgöra en integrerad del av den moderna krigföringens arsenal, utgör de restriktiva åtgärderna ifråga också en del av unionens strävan efter att uppnå de mål, särskilt fredliga mål, som anges".

VAD FÅR DÅ MEDIERNA skriva om? Jo, enligt domstolen är acceptabel journalistik: "Mediernas, och i synnerhet journalisternas rätt, att rapportera om frågor av allmänt intresse är skyddad, förutsatt att de agerar i god tro, på grundval av korrekta fakta och tillhandahåller 'tillförlitlig och korrekt' information i enlighet med journalistisk etik eller, med andra ord, i enlighet med principerna för en ansvarsfull journalistik".

Efter att ha läst detta domstolsbeslut bör man inte förvånas över den fullständigt ensidiga rapporteringen om Ukrainakriget i svensk media. För att inte bryta mot god tro och vad som kallas korrekta fakta och information är det förståeligt att journalister med få undantag ägnar sig åt självcensur. Om de skulle skriva något otillförlitligt riskerar de tidningsledningens censur eller till och med uppsägning. Så det är bäst att som källor använda vad västerländska nyhetsbyråer som Reuters, BBC, AFP, AP, CNN, Deutsche Presse, TT med flera skriver om.

INFÖR FOLKOMRÖSTNINGEN garanterades ja-sidan att tryck- och yttrandefriheten inte skulle påverkas av ett EU-medlemskap. Dahllöf skriver att EU-domstolens censurbeslut förutom att den strider mot svensk grundlag på nytt väcker frågan hur förankrade demokratiska värderingar är i EU:s icke-valda ledning och om EU som organisation företräder den så kallade rättsstatsprincipen, som EU i så många sammanhang hänvisar till.

Jan-Erik Gustafsson

Vanliga nyhetsbyråer

Reuters är en London-baserad nyhetsbyrå. Tillsammans med Associated Press (AP) och Agence France-Presse (AFP) är den en av de tre stora nyhetsbyråerna

Associated Press eller **AP** är en amerikansk nyhetsbyrå som är världens största av sitt slag

British Broadcasting Corporation (BBC) är ett statligt brittiskt public service-företag för TV- och radioverksamhet, i första hand finansierat genom licensintäkter men även från intäkter i det kommersiella bolaget BBC Studios.

CNN, Cable News Network, är ett av Time Warner ägt tv-bolag med flera olika dygnetruntsändande kanaler inriktade på nyheter.

TT Nyhetsbyrån - historiskt Tidningarnas Telegrambyrå AB. Ågs i dag av de stora mediehusen. Bonnier äger cirka 40%, Schibsted cirka 40% och NTM cirka 20%

Denna artikel innehåller uppgifter som enligt den så kallade Spionerilagen kan medföra röjande av uppgifter om samarbete med Sverige och EU.

Krig med hjälp av EU:s fredsfacilitet

EU:S FREDSFACILITET inrättades 2021. Syftet avser ”yttre åtgärder som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser inom ramen för den gemensamma utrikes och säkerhetspolitiken” samt att ”förebygga konflikter, bevara freden och stärka den internationella säkerheten och stabiliteten”.

Den ekonomiska ramen för EU:s fredsfacilitet är satt till fem miljarder euro fram till 2127. Ukraina är det land som mottagit mest bidrag, totalt 3,1 miljarder euro. Många tror nog att det militära stödet till Ukraina är en extrainsatt åtgärd. Så är inte fallet utan stödet till Ukraina är bara en del av EU:s växande militära engagemang i och utanför Europa.

EU ÄR REDAN sedan tidigare involverad i militärt stöd till konflikter i Afrika. Afrikanska Unionen har totalt fått 2,3 miljarder euro sedan 2007.

I dessa stöd från EU:s fredsfacilitet ingår inte de omfattande kostnader för utbildning med mera till den Libyska kustbevakningen. Dess uppgift är att hindra flyktingar att via Libyen ta sig över medelhavet till EU-länderna.

Det ”fredsfrämjande” syftet med EU:s militära stöd i Afrika möter dock problem.

Mocambique

EU har bidragit till striderna i Mocambique med 104 miljoner euro; som finansierar bland annat elva kompanier och ett fältsjukhus. De styrkor som EU utbildat befinner sig i krig med upprorsgrupper i regionen Cabo Delago i norra delen av landet. Enligt en rapport från

Amnesty International begår alla parter i konflikten allvarliga krigsförbrytelser. De civila är fångade mellan säkerhetsstyrkor, privata miliser och regeringstrupper som bekämpar grupper från Al-Shabab. Flera hundra civila har dödats.

Mali

EU har verkat i Mali sedan 2013. Insatsen i Mali har en budget på 59 miljoner euro för 2022 (442 miljoner kronor). Insatsen pausades i mars 2022, då det framkom att de regeringsstyrkor som EU utbildat och tränat varit inblandade i en massaker på civila som genomförts i samarbete med legotruupper från ryska Wagner*. Det finns risk för att de soldater EU utbildat nu kan stå under befäl av Wagner.

”Investigate Europe” har i en undersökning om EU:s roll i Konflikten i Mali funnit att regeringssoldaterna begår ”omfat-

tande och systematiska” övergrepp på civila.

Enligt det statliga brittiska public service-företaget BBC har detta även hänt i Demokratiska republiken Kongo vilket fick EU att ställa in sin militära träning av trupper i landet.

Även Niger är ett land som mottagit 25 miljoner euro från EU:s Freds-facilitet.

Libyen

EU har utrustat och utbildat den libyska kustbevakningen för att hindra migranter och flyktingar att nå europeiska länder. Med mycket brutala metoder har tusentals flyktingar och migranter skickats tillbaka och förvarats i förvaringscenter. Tvångsarbete och slavliknande förhållanden har också observerats. Enligt Amnesty International har Libyen, stödda av EU, hållit desperata människor i obeskrivlig rädsla. De senaste fem åren har Italien, Malta och EU hjälpt den libyska kustbevakningen

Foto: Tobin Jones

Ugandiska trupper, som en del av Afrikanska unionens uppdrag i Somalia, marscherar...

att fånga tiotusentals kvinnor, män och barn på havet och fört många av dem till interneringsläger med tortyr medan andra försvunnit, enligt Amnestys migrations- och asyl-expert Matteo de Bellis.

Somalia

EU är den största bidragsgivaren till Afrikanska Unionens uppdrag i Somalia.

EU har totalt bidragit med 2,3 miljarder euro sedan 2007. Men enligt en rapport, publicerad i december 2019 på utrikesdepartementets hemsida, sker godtyckliga frihetsberövanden regelmässigt av regeringsstyrkor, regionala myndigheter, säkerhetstjänsten, klanmiliser och Al-Shabab. Säkerhetstjänstens verksamhet är inte reglerad i lag och insynen av dess insatser är minimal. Frihetsberövanden av och mord på journalister förekommer. Tillgången till rättsliga myndigheter i Somalia, speci-

<https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>

ellt på landsbygden är minimal.

Också tillgången till formell rättvisa är mycket bristfällig, särskilt på landsbygden, även om viss förbättring skett bland annat genom inrättande av mobila domstolar. Men för EU är detta av underordnad betydelse. Trots detta konstaterar Europeiska rådet i december 2020 att beslut om att fortsätta bidra till Afrikanska unionens militära närvaro i Somalia "fattades inom ramen för den övergripande och samordnade strategiska översynen av GSFP-engagemanget* i Somalia och på Afrikas horn. Syftet är att konsolidera och stärka EU:s reaktion på de ändrade säkerhetsförhållandena och lyfta fram sin roll som säkerhetsgarant".

EU:s grundlag, Lissabonfördraget säger så här om Europeiska rådets uppgift vad gäller strategiska intressen och mål:

"Förutom mål om mänskliga rättigheter, miljö, etc. så ska man främja integreringen av alla länder i världsekonomin, även genom gradvis avskaffande av restriktioner för internationell handel" (Artikel 21 e/Fördraget om Europeiska Unionen)

Sammanfattningsvis är EU:s uppdrag att vara "säkerhetsgarant" både för situationen på Afrikas horn och för att även

Amnesty International är en internationell människorättsorganisation, en ideell organisation som verkar för mänskliga rättigheter. Arbetet bygger på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 10 december 1948.

Al-Shabab, är en militant islamistisk organisation, som före 2007 var en ungdomsgren av den somaliska islamiströrelsen Islamiska domstolarnas högsta råd. Sedan början av 2012 är den erkänd som en del av Al-Qaida.

Wagnergruppen är en rysk privat paramilitär organisation som tillhandahåller legosoldater till konflikter i olika delar av världen.

GSFP är EU:s gemensamma säkerhets och försvarspolitik som är reglerad i EU:s grundlag. Där stadgas att man även ska kunna ha militärt engagemang utanför unionen.

Somalia och andra länder integreras i världsekonomin. Och där blir frågor om mänskliga rättigheter underordnade.

Per Hernmar

KRÖNIKA

Klimattoppmötet är över – tillbaka till långsamhet, små steg och otillräckliga satsningar

FN:S KLIMATTOPPMÖTE COP27 i Egypten är över. EU:s ledare är mycket belåtna – några bindande beslut som skulle kosta mycket pengar för de rika länderna fattades inte – mycket beroende på starkt motstånd från EU och rika länder som Sverige. Från de fattiga länderna har kritiken varit massiv med krav på att de rika utsläpparna av växthusgaser med mera, skulle stå för kostnaden för de problem detta skapar för fattiga länder. Efter mycket dividerande om hur detta ska genomföras, gjorde man en kompromiss för att låta FN administrera en klimattfond. Konkreta beslut om utfasning av olika subventioner till fossilbränslen lyckades man också undvika.

DE RIKA LÄNDERNA lovade 2009 på klimattoppmötet i Köpenhamn att årligen stötta de fattiga länderna med 100 miljarder dollar per år. En summa som verkar ofantlig, men bryter man ner summan på de rika ländernas cirka en miljard invånare, skulle det bli cirka tio miljarder kronor per år för ett land som Sverige (där försvaret kostar 75 miljarder kronor och kommer eventuellt att öka till 120-130 kronor beroende på bruttonationalprodukten, BNP). Om de rika länderna som nu rustar upp, lät cirka 25 procent av sina rustningskostnader istället gå till fattiga länders klimatkostnader, så kanske de rika länderna hade kunnat leva upp till sina löften. På köpet hade vi då fått ett minskat tryck från klimatflyktingar och färre säkerhetspolitiska problem, som ekonomisk och politisk instabilitet i många behövande länder. Klimat- och omställningsstöd till fattiga länder hade kunnat bidra till ekonomisk tillväxt och stabilitet i de länder som idag är ekonomiskt ödelagda och samtidigt utsatta för klimatförändringar, som bland annat i stora delar av Afrika. Det hade kunnat bidra till ett minskat migrationstryck, men också minskat risken för religiösa terrorkrig – räddat stora skaror av människor från drunkning i Medelhavet eller från slaveri och tvångsarbete i Libyen. Det hade varit ett verkligt bidrag till världens klimatomställning.

Per Hernmar

Foto: Neil Hanna

COP27 Edinburgh Climate

Energikrisen – totalfiasko för EU:s energiunion!

BAKGRUNDEN TILL EU:S ENERGIUNION är paragraferna i EU:s grundfördrag, det så kallade Lissabonfördraget, från 2009. I fördragets del om EU:s funktionssätt, artikel 194 om energi, klargörs EU:s uppgift att främja samarbete på energiområdet genom att upprätta en gemensam marknad för energi, samt att främja sammankoppling av energinät. Detta i enlighet med den inledande artikeln 26 om åtgärder för att upprätta den inre marknaden med fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital. Detta genomfördes genom EU:s tredje energipaket, 2009 – 2014. Energipaketet är ett knippe med EU-lagar och förordningar på energiområdet. Det innevarande lagpaketet är det fjärde och nu väntar det femte med bland annat krav på förenklade exploateringsmöjligheter för bland annat vindkraft.

EU är i grunden en inre marknad skyddad av en tullunion. På den inre marknaden ska marknadens principer råda. För EU har det därför varit centralt att avreglera de nationella naturliga monopolen; post, tele, järnväg, el, gas, energi med mera. Sverige har nogsamt efterföljt påbuden från EU. Norge var först med att avreglera sin elmarknad 1992 och då skapades Nord Pool, en elbörs, som sedan blev en nordisk elbörs allteftersom de övriga nordiska länderna avreglerade sina elmarknader. Sverige avreglerade sin elmarknad 1996.

NÄR EU STARTADE den europeiska energiunionen, så anslöt sig Sverige utan debatt i riksdagen eller i media. EU:s energiuni-

on marknadsfördes med ord som "trygghet, konkurrenskraftig, säkert och hållbart, samt energi till överkomligt pris". För att administrera Sveriges nya skyldigheter gentemot EU:s energiunion startades Energimarknadsinspektionen. Med medlemskapet i EU:s energiunion avsäger sig Sverige sin suveränitet över att själv utforma prissättning på energi. Sverige avsäger sig också suveräniteten över till exempel tillgången på el om EU:s energimyndighet ser att behovet i en annan del av EU tillfälligt skulle behöva mer energi.

För att ansvara för EU:s energiunion bildades EU-myndigheten ACER med huvudkontor i Slovakiens huvudstad Ljubljana. ACER har enligt EU-rätten mandat över de nationella energimyndigheterna, i Sverige Energimarknadsinspektionen. En av ACER:s viktigaste grundsats är icke-diskriminerande prissättning, samt att högsta pris på el avgörs av den dyraste delen i en levererad energimix. Genom sammankoppling med kontinenten har elbristen där blivit en starkt bidragande orsak till de mycket höga elpriserna i Sverige och andra länder.

ENERGI HAR TIDIGARE i huvudsak upphandlats på långtidskontrakt. Det har medfört förutsägbarhet och trygghet i systemet för såväl konsumenter, producenter och investerare. Med bildandet av EU:s energimarknad började man fasa ut långtidskontrakt på energileveranser. Istället sker leveranserna efter tillfälliga uppköp och leverantörer. Det skapar svängningar och ryckighet både vad gäller leveranskedjor och priser. Mark-

nadssystem kan vara mycket känsliga för yttre påfrestningar, vilket är välkänt. Ett sådant exempel är den omfattande torkan, runt 2009, som resulterade i sämre spannmålsskördar med påföljande exportstopp från Ryssland. Priserna på spannmål ökade men accentuerades av en omfattande spekulation på spannmål, varför priserna rusade i höjden med efterföljande social oro i hela Mellanöstern. Exemplet visar hur prisbildningen på en marknad vid påfrestningar kan bli kontraproduktiv. För höga vinster kan leda till lägre omvandlingstryck och nyinvesteringar. För låga priser minskar också intresset för investeringar. Ett exempel på detta är nedläggningen av Öresundsverket. Bakgrunden var de låga elpriserna och därefter att Svenska Kraftnät inte ville ta kostnaden för att ha verket som reservkraftverk.

Bild: Robert Nyberg

EU-fördragets del tre; Fördraget om EU:s funktions-sätt, artikel 194 om Energi:

- a) garantera att energimarknaden fungerar
- b) garantera energiförsörjningen i unionen
- c) främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara energikällor
- d) främja sammankopplade energinät

Ett elprissystem med stora svängningar är därför kontraproduktivt och skadligt för att möjliggöra utveckling av hållbara energisystem.

VID MÖTE ETT MED EU:s energimyndighet ACER den andra december 2021, begärde Frankrike, Grekland, Rumänien och Italien att energipriserna skulle sättas efter en genomsnittskostnad. Detta är dock mot grundreglerna för ACER:s regelverk som föreskriver att priset ska sättas enligt den högsta nivån av alla energislag ingående i den aktuella mixen av olika leverantörer. Tyskland vägrade att vika från ACER:s grundprinciper. ACER har licensierat för ett eget elbörs handelsföretag Nord Pool, som täcker 16 länder inom den europeiska elhandeln. Prissättningen sker med algoritmen Euphemia.

EU:s ledare har intensivt diskuterat åtgärder för de skenande energipriserna och vilka åtgärder detta ska mötas med. Att ändra ACER:s principer för prissättning har inte varit aktuellt för majoriteten av EU-länderna. Detta trots att de stora energiproducenterna har fått enorma övertvinster.

SYFTET MED ACER:S PRISSYSTEM är att energiproducenterna ska säkra kapital för kommande utbyggnad av ett hållbart energisystem. Att betala i förskott och låta energibolagen lägga pengarna på hyllan i väntan på faktiska kostnader är ett ovanligt sätt att handskas med medborgarnas pengar. Effekten har i stället blivit att de skenande energipriserna är en av huvudorsakerna till den lika skenande inflationen. Detta jämsides med de kraftiga summor som staterna stött näringslivet med under Corona-pandemin. I stället för att minska priset på el genom att ändra ACER:s prissystem väljer nu bland annat Sverige att först ta pengar från elnätsföretagen, samt via försäkringskassan hjälpa elkonsumenterna med betalning av elräkningarna. På så sätt kommer dessa pengar återigen tillbaka till elnätsföretagen.

EU:S LINJE ATT HÅLLA FAST vid ACER:s prissystem riskerar att få mycket allvarliga ekonomiska konsekvenser. Levnadskostnaderna inom unionen ökar drastiskt, vilket slår hårt mot bland annat de uppemot 20 procent av invånarna inom EU som lever runt fattigdomsgränsen. Möjligheten för industri och näringsliv att upprätthålla produktion hotas och därmed riskerar arbetslösheten att öka. Dessa faktorer hotar också den ekonomiska och finansiella stabiliteten. Speciellt oansvarigt är att hålla fast vid dessa principer i ett osäkert och oförutsägbart säkerhetspolitiskt läge som vid en eskalering skulle kunna öka den ekonomiska, finansiella och politiska stabiliteten i Europa ytterligare. Att offra stabilitet och hållbara levnadsvillkor för medborgarna för att med alla medel upprätthålla marknadsprinciper på energimarknaden är både vettlöst och ansvarslost.

DET KAOS SOM UTBRUTIT med risk för mycket stora ekonomiska och sociala effekter till följd av hur EU:s energipolitik förverkligas innebär ett fullständigt fiasko.

Sverige ut ur EU:s energiunion

Per Hernmar / Folkrörelsen nej till EU

Kallelse till

**Folkrörelsen Nej till EU:s
21:e kongress**

6 – 7 maj i Jönköping

Motionsstopp: måndag 27 februari

Nej till EU:s Energiunion!

European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators

”Trygghet, konkurrenskraft, säkert, hållbarhet och energipris till överkomligt pris”

– Så presenterades EU energiunion. Därefter har den på alla dessa punkter visat sig fullständigt undermålig. EU har fungerat som en bromskloss för klimatomställningen och för en långsam omställning. Det har lett till en situation av sårbarhet vilket blivit tydligt i samband med Ukrainakriget. EU:s energiunion bygger på marknadslösningar och ett fullständigt dysfunktionellt system för marknadspriser med överpriser på el för både konsumenter och företag och ger kraftiga övervinster i elnätsföretagen. I Sverige utgör 50 procent av priset moms och skatt. Något som bidrar till att ansvariga politiker inte vill diskutera detta, då det rör stora pengar till statskassan.

EU-KOMMISSIONEN HAR lanserat förslag för att lindra de värsta effekterna med vissa vinstbegränsningar, främst på gasproducerad el men även på vind och solbaserad el. Detta beräknas ge 140 miljarder euro - att jämföras med de 200 miljarder euro som den tyska regeringen avsätter med en prisbroms på gas från och med mars 2023, som beräknas dämpa gaspriserna med 40 procent.

EU-kommissionens förslag på åtgärder bygger på att inte röra den prismodell som tillämpas inom EU:s energiunion. För rika länder som Tyskland med mycket elproduktion med gas och Sverige, vars elnätsföretag tjänar på gaspris på el, vill hellre dela ut visst ekonomiskt stöd till konsumenterna. Under pandemin pausade EU-kommissionen EU:s regler inom den så kallade stabilitetspakten, det vill säga de regler med krav om max 60 procent underskott i ländernas Bruttonationalprodukt (BNP) eller tre procent av statsskulden. Nu vill flera fattiga länder att EU även denna gång ska pausa stabilitetspaktens regler och låna upp pengar likt det pandemistöd, som EU genomförde med lånade pengar under pandemin. De rika länderna motsätter sig detta och kräver att stöden ska vara återbetalningskyldiga lån.

EU:S POLITIK INNEBÄR enorma övervinster inom energisektorn och krisåtgärder med stora summor för att mildra hushållens och företagens kostnader. Det innebär nya stora utbetalningar av pengar som eldar på inflationsbrasan. EU föreskriver att centralbankernas uppgift är hålla en inflation på två procent; annars höjs räntan. Det innebär att hushåll och företag först ska betala höjda energipriser med mera och ovanpå detta kostnaderna för centralbankernas räntehöjningar. Två olika handlingslinjer som står helt i motsättning till varandra. Den enkla linjen är att slopa dagens prismekanism och införa ett genomsnittspris. Men det motsätter sig de rika länderna som istället värnar de höga övervinsterna inom elsektorn och är beredda att offra sina hushåll och företag, när centralbankerna ska begränsa den inflation som de höga energipriserna bidrar till.

För fattiga länder i euroområdets syd innebär EU:s energipolitik en risk för en ekonomisk katastrof. I de rikare länderna är faran för en lågkonjunktur överhängande. Där finns också en osäkerhet för att brister inom finanssektorn, med överbelåning med mera, ska uppenbaras. Men för fattiga länder som Italien finns då en risk för statsbankrutt. EMU-systemet (Den ekonomiska och monetära unionen) kunde genom en hård press på nedskärningar i Greklands offentliga sektor klara sig från att betala för EMU-systemets brister. Om Italien fallerar är det inte säkert att de rika länderna slipper undan så lätt.

**Nej till prismekanismen i EU:s energiunion!
Sverige ut ur EU:s energiunion!**

Per Hernmar

CC-BY-4.0: © European Union 2019 – Source: EP”.
(creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

EU:s energikommissionär Kadri Simson

Billig rysk gas ersätts med miljöförstörande naturgas (LNG)

Till följd av kriget i Ukraina har EU:s import av rysk gas minskat kraftigt. Gaspriset och elpriset har skjutit i höjden och många företag och hushåll har fått problem. Enligt, det brittiska public service-företaget, BBC har den ryska exporten minskat med 88 procent i år, efter att gasledningen Nord Stream först varit tillfälligt avstängd och nu är mer eller mindre permanent satts ur funktion.

FRÅNVARON AV RYSK GAS har delvis kunnat åtgärdas med hjälp av flytande naturgas (Liquified Natural Gas, LNG) – som ersatt rysk gas som Europas främsta naturgasälla. Förutom den betydligt högre kostnaden för hanteringen är problemet med LNG att den amerikanska naturgasen och skifferoljan till största delen utvinns genom hydraulisk spräckning, (ofta kallat fracking, från kortformen av engelskans fracturing), en ytterst miljöförstörande och vattenslukande process, där man i ett borrhål i marken under högt tryck injicerar stora mängder vatten blandat med sand och kemikalier. Detta i syfte att skapa sprickor i de kolvätebärande skifferlagren långt under markytan och därigenom frigöra naturgas och/eller olja, som leds upp till ytan och kan användas för konsumtion. Metoden har kritiserats på grund av miljöpåverkan samt hälsorisker

vilket lett till ökade hälsorisker, inte minst för barnen.

Trots de stora miljöriskerna, både för individer och för miljön generellt, pågår även i Europa diskussioner om att introducera fracking för att kunna utvinna gas och olja. Storbritannien är ett av de länder som gått längst, då deras förra premiärminister Liz Truss faktiskt rev upp förbudet mot fracking som tillkom 2019 efter en mindre jordbävning vid Preston New Road i Lancashire, Storbritanniens hittills enda aktiva frackingbrunn. Den 26 augusti samma år kände bland andra den 26-åriga Lauren Merton hur hela huset skakade och sängen rörde på sig.

– Det var otäckt och de (jordbävningarna) verkar bli allt större, säger hon.

ETT NYLIGEN PUBLICERAT dokument visar att även EU ligger i startgroparna för fracking. På uppdrag av Europeiska rådet har EU-kommissionen analyserat den rådande situationen på energiområdet och lagt fram en europeisk energisäkerhetsstrategi. En av de viktigaste frågorna är om och i vilken utsträckning skiffergas kan bidra till den europeiska energisäkerheten. Utvecklingen ligger ännu i startgroparna och enligt dokumentet måste man göra fler undersökningar för att kunna fastställa huruvida skiffertillgångarna kan utnyttjas kommersi-

Foto: Wolfgang Meinhart, Hamburg

LNG Carrier Galea - IMO: 9236614 - Singapore, sedd i Barcelona

orsakade av kemikalierna. Kemikalierna som används vid processen kan läcka ut till grundvattnet så att vattnet blir giftigt. Undersökningar visar att fracking dessutom kraftigt ökar utsläppen av metangas.

DE ENDA LÄNDER som utvinna gas och olja i större omfattning genom hydraulisk spräckning är idag USA och Kanada. Metoden har kraftigt ökat USA:s egen oljeutvinning, och idag beräknas 17 procent, av alla invånare i USA, bo nära ett borrhål,

ellt, något som beräknas ta mellan fem och 15 år. Man kommer också, enligt skribenten, att tvingas ta hänsyn till allmänhetens acceptans och miljöpåverkan.

DE STÖRSTA SKIFFERTILLGÅNGARNA i EU finns i Polen och Frankrike, men längst har man kommit i Spanien och i Ungern som redan idag har en omfattande fracking verksamhet.

Marie Ericsson

EU:s fikonspråk; byråkratiskt struntprat eller medveten strategi?

”Skriv som du talar”, löd en känd slogan från Posten på 1970-talet. Det tycks inte vara ett budskap som EU-kommissionens medarbetare har tagit till sig. En analys av 45 000 pressreleaser från EU-kommissionen mellan åren 1985-2020 uppvisar en svårtolkad teknokratisk rappakalja som varken journalister eller medborgare förmår tränga igenom.

STUDIEN ”CLEAR MESSAGES TO THE EUROPEAN PUBLIC? The language of European press releases 1985-2020”* konstaterar forskaren Christian Rauh, på Vetenskapscentrum Berlin för social forskning (WZB Berlin), att EU misslyckas med att kommunicera med sina medborgare. I sin studie använde sig Rauh av engelskspråkiga pressmeddelanden från kommissionen under en period av 35 år och undersökte faktorer som grammatisk komplexitet och jargong. Han jämförde också med tidningar, statsvetenskapliga sammanfattningar och meddelanden från de irländska och brittiska regeringarna. Även om boulevardpressens texter givetvis var mer lättlästa än kommissionen visade studien att även de nationella regeringarna var bättre på att använda begripliga ord. När det gäller texternas läsbarhet, fick bara statsvetarna lägre poäng än kommissionen. Och när det gäller jargong överträffade kommissionens kommunikatörer även akademikerkåren.

Här menar Rauh att det krävs en tydlig kommunikation för att möta de ökade kraven från offentligheten, något som EU-kommissionen hittills misslyckats med. Deras språk har kännetecknats av en teknokratisk jargong som vänder sig till experter och högtutbildade tekniskt specialiserade medlemmar av EU:s institutioner med mycket bakgrundskunskap. Enligt Rauh ser de sig själva som en fristående och kompetensdriven organisation som inte behöver anpassa sig till den ökade politiseringen av EU-frågorna i respektive hemländer, ett förhållningssätt som inte ändrats över tiden. Det saknas också ett institutionellt ansvarsutkrävande som kan tvinga fram en sådan utveckling.

FÖRUTOM DEN EXPERTORIENTERADE organisationen kommer Rauh bland annat till slutsatsen att den komplexa kommunikationen kan tyda på strategisk försiktighet och institutionell riskhantering, särskilt i sammanhang med uttalade konflikter i ministerrådet eller den bredare allmänheten. Att medvetet fördunkla politiska ställningstaganden skulle då kunna vara ett försök att undertrycka kontroversiella debatter. I studien framgår att många journalister är extremt kritiska eftersom de upplever att de får kämpa med att tolka och översätta EU-frågorna på ett begripligt sätt.

Studien gör det tydligt att EU-kommissionens svårigheter att kommunicera med en bredare europeisk publik präglas av EU-systemets karaktär av överrock på de olika nationalstaterna där medborgarna snarast upplevs som en perifer grupp i utkanten av händelseutvecklingen. Ju mindre de förstår av processerna, desto enklare är det att genomföra de förändringar man önskar utan debatt och splittring. Det är lätt att dra slutsatsen att det inte ligger i EU-kommissionens intresse att motverka det demokratiska underskottet när medlemmarna i organisationen inte behöver möta missnöjda väljare i val. Fikonspråket är en logisk del av den processen.

Marie Eriksson

*Tydliga budskap till den europeiska allmänheten? Språket i Europeiska kommissionens pressmeddelanden 1985-2020

RAUH PEKAR I SIN STUDIE på att EU-kommissionens svårighetsfyllda kommunikation utgör ett demokratiskt problem. Kommissionen är den centrala, drivande institutionen i EU-samarbetet på en mängd områden och i takt med att EU-systemet har växt har EU-kommissionen fått ökad makt när det gäller lagstiftningsarbetet. Mellan 1990 och 2019 har den utarbetat och formellt lagt fram totalt 12 523 lagstiftningsförslag. Sannolikheten för att dessa förslag blir bindande lag är mer än 85 procent, vilket ger EU-kommissionen en oöverträffad makt över unionens medborgare.

Detta leder i sin tur till att ett allt större antal nationella politiska aktörer ser sina intressen utmanas och vill ha ett ord med i laget, vilket innebär att EU-kommissionens beslut i större utsträckning förs upp och debatteras på den mediala arenan.

NYHETER I KORTHET

Ny EU-minister med uppbackad EU-byråkrat

I Ulf Kristersson statsrådsberedning ingår den relativt okända moderata advokaten Jessica Roswall som ny EU-minister. Roswall kom in riksdagen 2010, och har bland annat suttit i skatte- och civilutskottet. Som advokat är hon inriktad på skatte- och civilutskottsfrågor.

Roswall tycks inte ha några EU-meriter. Det har däremot hennes statssekreterare civilekonomen Christian Danielsson. Han har långvarig erfarenhet från Brysselbyråkratin. Han var svensk EU-ambassadör 2009-2010, från 2013 varit chef för kommissionens generaldirektorat för grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar samt är/var från 2020 chef för EU-kommissionens representationskontor i Sverige.

I en intervju den åttonde oktober 2020 säger Danielsson att EU:s största utmaning är "att se till att rättsstaten är fullt förankrad och att EU fortsätter vara den garant för demokrati och rättsstat som ligger till grund för EU-samarbetet". EU beskriver rättsstatsprincipen som "att alla samhällsmedlemmar – inklusive regeringsmedlemmar och parlamentsledamöter är lika inför lagen, under överinseende av oberoende och opartiska domstolar". Vem kan påstå att med EU:s alltmer auktoritära utveckling EU självt lever upp till rättsstatsprincipen?

Jessica Roswall

Första halvåret 2023 är Sverige ordförandeland i EU. Då kommer Danielsson, Roswall, och riksdagspartierna att få hantera EU:s framtidskonferens långtgående förslag, presenterade på Europadagen den nionde maj, om fördragsändringar i överstatlig riktning, bland annat att vetot föreslås tas bort i utrikes- och säkerhetspolitiken. Då får Danielsson och kompani visa hur de förhåller sig till rättsstatsprincipen.

Jan-Erik Gustafsson

Ta juridisk strid för minimilöner

I Svenska Dagbladet den 24 oktober skriver forskarna i juridik Niklas Selberg och Erik Sjödin att Sverige och regeringen omgående bör väcka talan i EU-domstolen och göra gällande att direktivet om tillräckliga minimilöner är ogiltigt och därför inte skall ha rättsligt effekt. De skriver att EU inte har behörighet att lagstifta på området och hänvisar till Lissabonfördraget artikel 153 (FEUF), "som ger EU behörighet att lagstifta om socialpolitik, innehåller nämligen i ett femte stycke ett undantag som innebär att lagstiftningsakterna inte får röra löneförhållanden och föreningsrätt".

Minimilönedirektivet antogs den fjärde oktober 2022 med

tillägg i ett sent skede med en regel om facklig organisering eller föreningsrätt. Juristerna hävdar att minimilönedirektivet strider både mot undantagen för löneförhållanden och föreningsrätt.

Sveriges ståndpunkt (både regeringen, näringslivet och de fackliga organisationerna) är att EU inte får lagstifta om minimilöner. Juristerna skriver: "Sverige har aldrig tidigare väckt ogiltighetstalan i EU-domstolen. Det finns en viss risk att en sådan talan kortsiktigt påverkar EU-samarbetet på socialpolitikens område. Men, vi anser att det är mer lojalt med fördragen att påtala överträdelser, än att tyst acceptera att fördragen inte respekteras. Att väcka ogiltighetstalan är vidare det enda sättet som politikerna i handling kan visa att man står bakom en arbetsmarknadsmodell som bygger på att självständiga parter gemensamt har ansvar för regleringen av arbetsmarknaden"

Bild: Robert Nyberg

Därför har vi höga Elpriser

I tidningen "Vi som byggde landet" den 30 september i år finns ett inlägg, där Lars-Göran Johansson försöker förklara, hur priserna på elbörsen kan bli så höga. Orsaken är det ekonomiska regelsystemet (som är reglerat av EU och EU:s energiunion ACER). Elpriset är baserat på det så kallade marginalpriset som utgår från på det högsta priset (som för närvarande är det på gas). Han gör ett exempel.

Vid "en upphandling på Nord Pools elbörs för att täcka in" den kommande dagens behov" lyckas täcka 80 procent av behovet för 0,50 kronor per kilowattimme (kWh). För att köpa in resterande 20 procent får elhandlarna betala 1,50... Marginalpriset blir då 1,50 kr/kWh ...Även för den el, 80 procent, som köptes in för 0,50". Vidare så till exempel "om Tyskland, som till skillnad från Sverige verkligen har brist på el, lägger ett bud på att få köpa en mindre mängd el, säg några procent av" elområdets "förbrukning, kan detta påverka marginalpriset..."

Om tyskarna lägger ett bud 1,50 kr/kWh så kommer inte våra svenska elproducenter ta det eftersom de vet att tyskarna har brist på el. "Slutar det då med att tyskarna måste betala säg 5,25 kr/kWh så blir också priset i" aktuellt prisområde i Sverige "5,25.

På det här viset får vi höga och orättvis elpriser, men EU vill inte göra något åt det

EU:s välstånd, tack vare Ryssland och Kina

**EU:S UTRIKESPOLITIS-
KE CHEF** Josep Borell erkände i ett tal vid 2022 års ambassadörskonferens i Bryssel den tionde oktober att ”Vårt välstånd har varit baserat på billig energi från Ryssland. Rysk gas – billig och förmodat överkomlig, säker och stabil (...) och på tillgången till den stora kinesiska marknaden, för export och import, för tekniköverföring, för investeringar och för tillgång på billiga varor”, sade han.

Men nu med det västliga proxykriget med NATO i förarsätet och EU på bandvagnen gentemot Ryssland i Ukraina är tiderna annorlunda. Västliga sanktioner mot Ryssland, sprängningen av Nord Stream ett och två har mångdubblat el- och energipriser på EU:s avreglerade energimarknad och kraftigt bidragit till att inflationen över hela EU-området har uppnått två-siffriga tal. Ökade produktionskostnader gör EU:s egna varor svårare att sälja. Inför vintern räds EU-ledarna för att gaslagren skall ta slut, elransoneringar, kalla bostäder och att folk skall ta sig ut på gator och torg och protestera i mängder mot de västliga ledarnas orsakade dyrtid.

VAD BORELL ERKÄNT är att västvärldens ekonomiska välstånd efter det första kalla krigets slut 1991 byggde på en nyliberal ekonomisk modell, inom EU manifesterad i Maastrichtavalet 1994, bara blev möjlig tack vare utvinning av rikedomar från Ryssland och Kina. Kina försåg EU och USA med en enorm marknad, låg betald arbetskraft och billiga konsumtionsvaror. Med Ryssland, under Jeltsinepoken, hjälpte inresta västekonomer till med massprivatiseringar och andra åtgärder för att integrera landet i västvärlden och säkra mängder av billig energi.

Nu när Ryssland och Kina har blivit EU:s geopolitiska motståndare menade Borell att Europa ”kommer att behöva en kraftig omstrukturering av vår ekonomi. Anpassningen kommer att bli tuff och detta kommer att skapa politiska problem”, sade han till EU-ambassadörerna. Och tillade ”Jag tror att vi européer står inför en situation där vi drabbas av konsekvenserna av en process som har pågått i flera år och att vi därför frikopplat källorna till vårt välstånd från källorna till vår säkerhet”.

HAN MEDGAV OCKSÅ att Europas säkerhetspolitik bygger på USA och NATO, och uttryckte att samarbetet med Biden-administrationen är utmärkt och de transatlantiska förbindelserna aldrig varit så goda som idag, och lovordade det fantastiska samarbetet med ”min vän” USA:s utrikesminister Anthony Blinken. Han medgav också att Ukraina inte skulle kunnat stå

Foto: *Ministro de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación*

Josep Borrell Fontelles

emot i kriget utan de västliga vapensändningarna. Men samtidigt uttryckte han oro för vad som kommer att hända om två år, eller till och med efter valet i USA i november. Med sin oro menade Borell att EU måste ta ett eget större ansvar. ”Ni – Föränta staterna – tar hand om vår säkerhet. Ni – Kina och Ryssland – har lagt grunden för vårt välstånd. Detta är en värld som inte längre finns”, sade han.

Borell menade att Europa inte längre är beroende av rysk energi, men att det kan skapa nya säkerhetsproblem. ”Vi är alla glada för att vi importerar mycket flytande naturgas (LNG) från USA – till ett högt pris förvisso – och ersätter rysk gas med amerikansk och norsk gas, eller gas från Azerbajdzjan – ja men från Azerbajdzjan är det en liten mängd. Men vad skulle hända i morgon om Föränta staterna, med en ny president, bestämde sig för att inte vara så vänligt inställda till européerna? Varför inte? Du kan föreställa dig att vårt kritiska beroende av LNG också skulle hamna i kris. Eller att vi i morgon inte har kobolt eller sällsynta material från Demokratiska republiken Kongo, Sydamerika och Afghanistan – de är lika viktiga för oss som olja och gas”.

Borell inser att den så kallade globala världsordningen är på fallrepet och världen befinner sig i kaos på grunda av proxykriget i Ukraina, konkurrensen mellan USA och Kina, livsmedels-, klimat- och energikriser och en påbörjad ekonomisk recession. För alla fredsvänner borde det självklara vara att kräva omedelbara diplomatiska förhandlingar, stoppa västliga vapensändningar och upphäva de för västvärldens och fattigare länders ekonomiers förödande sanktionerna mot Ryssland för att få slut på Ukrainakriget. Den hittillsvarande världen i väst som en ”era av överflöd” finns inte längre, varnade Frankrikes president Emmanuel Macron i augusti, som nu EU:s utrikeschef bekymmersamt upprepar.

Jan-Erik Gustafsson

[klipp & kommentarer]

EU är en trädgård

EU ÄR EN TRÄDGÅRD som har den bästa kombinationen av "politisk frihet, ekonomisk rikedom och social sammanhållning" säger EU:s utrikespolitiska chef Josep Borell. Denna metafor uttryckte han när han i oktober invigde ett nytt utrikespolitiskt program som har tagits fram för stimulera till en ny generation av EU-diplomater.

Borell talade till en grupp av ett fyrtiotal studenter i den belgiska staden Brygge, vilka antagits till den Europeiska Diplomatiska Akademien som i år instiftats av EU:s utrikestjänst (EEAS). De flesta av studenterna i detta pilotprojekt är kandidater från olika EU-institutioner, men också diplomater från Georgien, Moldavien, Turkiet samt två stycken från Ukraina.

Till studenterna sade Borell att "Resten av världen är inte precis en trädgård. Större delen av resten av världen är en djungel, och djungeln kan invadera trädgården. Trädgårdsmästarna måste ta hand om den, men de kommer inte att skydda trädgården genom att bygga en mur".

Borell menar att européerna måste bli mycket mera engagerade i resten av världen så att EU:s "goda" värderingar kommer till nytta. Så till de blivande diplomaterna säger Borell: "Behåll trädgården, bli goda trädgårdsmästare. Men er uppgift kommer inte att vara att ta hand om trädgården specifikt, men att skydda den från djungeln utanför". Vad är denna utbildning om inte ett inlindat uttryck för EU:s imperialistiska ambitioner?

Jan-Erik Gustafsson

Foto: Steve Rhodes

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>

Utlandsspioneri

DEN SVENSKA RIKSDAGEN försöker i tysthet och utan debatt smyga igenom förändringar i våra grundlagar som kräver två beslut med ett mellanliggande val. Det gäller inte bara riksbankslagen (se sida fyra) utan även ett lagförslag om "utlandsspioneri" (betänkande 2021/22:KU16). Ett första beslut togs den sjätte april i den gamla riksdagen och den nya riksdagen tog ett slutligt beslut den 16 november. Endast 20 riksdagsledamöter var närvarande i den cirka tio minuter långa debatt som föregick beslut. Vänsterpartiet och miljöpartiet röstade nej. Liberalerna, som nu hamnat i regeringen, bytt fot från i våras och stödde lagförslaget. Magdalena Andersson (s) sade: "Det är ju en lucka som vi har i vår lagstiftning som vi nu bör täppa till".

I ETT ÖPPET BREV till de nyvalda svenska riksdagsledamöterna skriver Stödkommittén för Julian Assange att konsekvensen av lagförslaget om utlandsspioneri blir att den unika svenska tryckfrihetsförordningen ändras, så att det som idag enligt svensk lag är offentligt blir hemligt och att till exempel grävande journalister kan dömas som spioner. Stödkommittén skriver att "antas lagen blir det straffbart med fängelse att röja uppgifter som allvarligt stör Sveriges förhållande till en annan stat eller en mellanfolklig organisation.", som till exempel USA, EU, NATO, FN.

LAGFÖRSLAGET ÄR SKÖNSMÄSSIGT utformat och överlåter åt något högre militärt befäl att avgöra vad som är hemligt. I ett alltmer Orwellskt* samhälle kommer polis och åklagare kunna göra tillslag mot nyhetsredaktioner, kunna beslagta skribenters datorer och mobiltelefoner för att ta reda på uppgiftslämnare. Och innan ens repressiva åtgärder tas till, vilken journalist eller skribent "kommer då att våga avslöja någonting som stör makthavarna?" EU-kritiker och EU-motståndare kan i ett kritiskt läge råka illa ut genom att skriva om fakta om EU:s eller NATO:s utrikes- och säkerhetspolitik, som enligt makthavarna skönsmässigt bedöms störa Sveriges förhållande till annan stat eller en mellanfolklig organisation.

Stödkommittén uppmanar de nyvalda riksdagsledamöterna "att överväga om förslaget till utlandsspioneri är förenligt med demokratiska värderingar och avslå den liggande propositionen. Inför det svenska ordförandeskapet i EU nästa halvår har både den gamla och den nya regeringen prioriterat det som inom EU kallas rättsstatens principer, som ingår i EU:s värdegrund, vilket bland annat innebär fria media och demokrati. Med den nya lagen om utlandsspioneri bryter riksdagen regeringen på ett flagrant sätt mot EU:s värdegrund.

Jan-Erik Gustafsson

* Orwellsk (på engelska Orwellian) är ett adjektiv som beskriver en situation, idé eller socialt villkor, som författaren George Orwell menade var nedbrytande för hälsotillståndet av ett fritt och öppet samhälle.

Wikipedia

Posttidning B

Avsändare:

Kritiska EU-fakta

**Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,
413 04 Göteborg**

GALLERIET/Robert Nyberg

*God Jul
och
Gott nytt år*

önskar Redaktionen